

مورخه : ۱۴۰۰/۴/۱

شماره نامه : ۱۴۰۰۴۱۱۸

مدیرعامل و اعضای هیئت مدیره بانک سامان

موضوع : گزارش عملکرد نگران کننده سال مالی منتهی به ۳۰ اسفند ۹۹

با سلام ، نظر به انتشار عملکرد حسابرسی نشده سال مالی منتهی به ۳۰ اسفند ۹۹ موارد ذیل که اسباب نگرانی جدی سهامداران بانک شده است به استحضار میرسد:

۱. نامشخص بودن وضعیت مطالبات کلان بانک از شرکت تامین آتیه کارکنان سامان و بهناد بنا

در سنوات گذشته شاهد بودیم مبالغ هنگفتی از داراییهای بانک بدون برگزاری مزایده و در فضای کاملاً غیر رقابتی به شرکتهای بهناد بنا و تامین آتیه کارکنان سامان واگذار شده است در حالی که شرکتهای فوق از توان مالی لازم برای بازپرداخت بدهی خود برخوردار نبوده اند ، به عنوان نمونه شرکت تامین آتیه کارکنان سامان سرمایه ثابتی اندک ۱۰۰ هزار تومانی دارد و مشخص نیست هیئت مدیره بر اساس چه معیاری این حجم کلان از دارایی بانک را به این شرکت واگذار نموده است که منجر به بدهکاری بیش از ۱۰۰۰ میلیارد تومانی این شرکت در پایان سال ۹۸ شده است.

گفتنی است حسب نقل از مدیران بانک سامان ، بانک در سال ۹۹ قصد باز پس گیری بخشی از املاک فروخته شده به بهناد بنا ، بابت بدهی معوق را داشته که نشان دهنده دقیق نبودن بررسی هیئت مدیره در زمان واگذاری و اثبات کننده عدم صلاحیت لازم خریدار میباشد.

ضناً به نظر میرسد با توجه به عدم توانایی خریدار در باز پرداخت بدهی ها ، وجه التزام تاخیر پیش بینی شده در قرارداد قابل شناسایی نباشد که در اینصورت کاهش درآمدهای بانک بسیار محتمل میباشد.

۲. کاهش کفایت سرمایه بانک به کمتر از ۲.۴۴ درصد

در حالی که انتظار میرفت با توجه به الزامات قانون رفع موانع تولید و تاکید سهامداران بانک در مجمع عمومی فوق العاده سال مالی قبل بر ضرورت اصلاح ساختار ترازنامه ای بانک و ضرورت مولد شدن داراییهای غیر مولد بانک متأسفانه نه تنها ساختار ترازنامه ای بانک بهتر نشده است بلکه شاهد افزایش داراییهای ثابت بانک بوده ایم که حسب محاسبات و با در نظر گرفتن ارزش روز داراییهای ترازنامه ای ، در حال حاضر بیش از یک پنجم ترازنامه بانک به دارایی ثابت اعم از املاک ، شعب و داراییهای تملیکی اختصاص داده شده است که منجر به کاهش سود آوری و رسوب منابع بانک گردیده است.

۳. رسوب منابع بانک و سود ناچیز بانک از محل فعالیتهای مشاع و نامناسب بودن ترکیب عقود و تسهیلات پرداختی بانک

همانطور که مستحضر هستید با توجه به ماه شمار شدن سود سپرده های کوتاه مدت و کاهش نرخ سود در سال مالی گذشته شاهد افزایش قابل توجه درآمدهای مشاع سایر بانکها بودیم به نحوی که حتی بانکهایی که منابع کمتری از بانک سامان در اختیار داشته و به مراتب حجم عملیات کمتری دارند با رشد قابل ملاحظه درآمدهای مشاع (به مراتب بیشتر از بانک سامان) و به تبع آن سودآوری فوق العاده مواجه بوده اند به عنوان نمونه افزایش خالص درآمد تسهیلات و سپرده گذاری بانک گردشگری از منفی ۴۲۴ میلیارد تومان به مثبت ۸۱۵ میلیارد تومان ، افزایش خالص

The bottom of the document features several handwritten signatures in blue ink. There are also some circular stamps, one of which appears to contain the word 'مهر' (Seal). The signatures are written over the bottom portion of the text, partially obscuring it.

درآمد تسهیلات و سپرده گذاری بانک کارآفرین به ۸۶۴ میلیارد تومان ، افزایش خالص درآمد تسهیلات و سپرده گذاری پست بانک به بیش از ۱۴۲۵ میلیارد تومان ، افزایش خالص درآمد تسهیلات و سپرده گذاری بانک سینا به بیش از ۱۲۳۷ میلیارد تومان ، افزایش خالص درآمد تسهیلات و سپرده گذاری بانک خاورمیانه به بیش از ۱۳۴۷ میلیارد تومان از جمله موارد رشد قابل ملاحظه سهم خالص بانکها از درآمدهای مشاع است. این در حالی است بانک سامان با دارا بودن منابع به طور متوسط دو برابر بانکهای مورد اشاره متأسفانه به خالص درآمد تسهیلات و سپرده گذاری ۴۳۰ میلیارد تومانی دست یافته است که بسیار کمتر از بانکهای مورد اشاره است که همگی منابع کمتری از بانک سامان در اختیار دارند.

گفتنی است طبق صورتهای مالی ۹۹ حسابرسی نشده بانک سامان مبلغ ۶۱۳۰ میلیارد تومان از تسهیلات پرداختی با نرخ سود ۱۲ تا ۱۵ درصد بوده و مبلغ ۱۷۳۴ میلیارد تومان از تسهیلات پرداختی نرخ کمتر از ۱۲ درصد دارند در حالی که قریب به ۲۰ هزار میلیارد تومان از سپرده های بانک ، سپرده سرمایه گذاری بلند مدت دو ساله با نرخ سود ۱۸ درصد میباشد که منجر به کاهش بیش از پیش سود آوری بانک در سنوات آتی شده و عملاً چگونگی رعایت صرفه و صلاح سهامداران در ترکیب عقود تسهیلات پرداختی را با ابهام روبرو میکند.

ضمناً حسب محاسبات انجام شده نسبت درآمد تسهیلات دوره ۳ ماهه پاییز و زمستان ۹۹ نسبت به مجموع تسهیلات پرداخت شده پایان دوره های ۳ ماهه کاهش چشمگیری داشته است و حسب گفته بانک مشخص نیست بخشنامه ۹۹/۱۰۰۸۳۲ که در ادامه بخشنامه های ۹۱/۶۲۶۶۸ ، ۹۳/۲۲۴۳۰۶ ، ۹۴/۶۲۳۵۸ و بند ۱ بخشنامه ۹۵/۲۲۵۱۴۹ ابلاغ شده و مطلب جدیدی محسوب نمیشود ، چگونه منجر به کاهش شدید نسبت درآمد تسهیلات اعطایی به مانده پایان دوره تسهیلات پرداختی شده است. جهت تنویر موضوع نسبت درآمد تسهیلات اعطایی به مانده تسهیلات پایان دوره در سنوات گذشته به پیوست میباشد.

۴. عدم پیگیری هیئت مدیره در خصوص واگذاری ارزان شرکت توسعه سرمایه گذاری سامان به شرکت فرداد فناور فرمند

با توجه به اعتراضات مکرر بخش زیادی از سهامداران بانک به معامله واگذاری شرکت توسعه سرمایه گذاری سامان به شرکت فرداد فناور فرمند و عدم رعایت صرفه و صلاح و غبطه سهامداران ، انتظار میرفت هیئت مدیره نسبت به ابطال این قرارداد و استیفای حقوق سهامداران اقدامات مقتضی را بعمل آورد ولیکن نه تنها هیچ اقدامی از سوی هیئت مدیره صورت نگرفت بلکه پاسخ قانع کننده ای هم به سهامداران ارائه نشده است. گفتنی است حسب پیگیری سهامداران و انجام محاسبات ساده مبنای ارزشگذاری بلوک ۳۶ درصد توسعه سرمایه گذاری سامان ، قیمت تابلوی معاملاتی پورتنوی بورسی شرکت بوده در حالی که شرکت توسعه سرمایه گذاری سامان سهام مدیریتی شرکتهای بانک سامان ، بیمه سامان ، شیشه همدان و پمپ سازی ایران را در اختیار داشته که ارزش بلوک مدیریتی آن چندین برابر نرخ تابلوی بورس بوده است.

گفتنی است جناب آقای مهندس ولی ضرابیه در جلسه خصوصی با تعدادی از سهامداران ارزش سهام مدیریتی خانواده خود در بانک سامان را به مراتب بیشتر و چندین برابر نرخ تابلو بورس اعلام نموده اند ، حال چگونه است با توجه حضور موثر و تمام وقت ایشان در بانک سامان و استفاده تمام و کمال هیئت مدیره از نقطه نظرات ایشان ، ایرادی بر ارزشگذاری ارزان بلوک ۳۶ درصدی توسعه سرمایه گذاری سامان وارد نشده است و بر خلاف بخشنامه ۹۷/۱۵۲۴۲۶ بانک مرکزی (پیرو مصوبه شورای هماهنگی اقتصادی متشکل از مقامات ارشد ۳ قوه در خصوص واگذاری سهام در اختیار بانکها در بنگاههای اقتصادی از طریق بورس) سهام مدیریتی توسعه سرمایه گذاری سامان بدون برگزاری مزایده و بدون رعایت صرفه و صلاح و غبطه سهامداران واگذار گردیده است.

شایان ذکر است تنها پاسخ آقای ولی ضرابیه در مجمع عمومی سال قبل در خصوص واگذاری توسعه سرمایه گذاری سامان فشار قانونی قانون رقع موانع تولید بوده است در حالی که در همان سال ۱۵ درصد گروه هتل های ملل به ارزش ۱۶۵ میلیارد تومان خریداری شده که بر خلاف قانون رفع موانع تولید بوده و عملاً توجیه مدیریت برای ارزان فروشی شرکت توسعه سرمایه گذاری سامان را فاقد استدلال منطقی مینماید.

استاد
میرعلی
شیرعلی
مهندس
مهندس

۵. افزایش نامتعارف ۱۳.۵ برابری حق الزحمه حسابرسی و حق مشاوره

جدای از افزایش حدود ۸۰ درصدی هزینه های اداری ، افزایش ۱۳.۵ برابری حق الزحمه حسابرسی و حق مشاوره در سال ۹۹ بسیار جلب توجه مینماید ، با توجه به مشخص بودن تعرفه های حسابرسی و عدم افزایش قابل توجه این تعرفه ها ، احتمالاً بخش عمده این هزینه بابت هزینه حق مشاوره بوده که در شرکتهای معظم و تراز اول جهانی هم چنین هزینه هایی نادر محسوب میشود.

۶. عدم رعایت مفاد بندهای ۱۶ و ۱۷ قانون رفع موانع تولید ، بخشنامه ۹۹/۲۸۹۶۱۷ در خصوص واگذاری اموال مازاد ، عدم رعایت کامل دستورالعمل اجرایی افشای اطلاعات شرکت های ثبت شده نزد سازمان و اصلاحیه دستورالعمل نحوه محاسبه نسبت خالص دارایی های ثابت موسسات اعتباری

الف) حسب گزارشات سالانه حسابرسی مفاد ماده ۱۶ و ۱۷ قانون رفع موانع تولید توسط بانک رعایت نشده است که طبق بند ۲-۴ گزارش حسابرسی شده ۶ ماهه سال ۹۹ بابت عدم رعایت قانون رفع موانع تولید در سال ۹۶ و ۹۷ اداره مالیاتی مبلغ ۸۵۲ میلیارد تومان مطالبه نموده است.

ب) علیرغم ابلاغ بخشنامه ۹۹/۲۸۹۶۱۷ در خصوص واگذاری اموال مازاد بانکها ، بانک کماکان به فروش اموال خود بدون برگزاری مزایده ادامه میدهد و به عنوان نمونه واگذاری ملک خیابان دولت به شرکت سپ و واگذاری ملک تجاری توانیر و ساختمان ظفر از این جمله بوده است. ضمناً خرید برج جام شریعتی بر خلاف قانون رفع موانع تولید و قانون پولی بانکی و بر خلاف اصلاحیه دستورالعمل نحوه محاسبه نسبت خالص دارایی های ثابت موسسات اعتباری میباشد و مشخص نیست در حالی که بانک اقدام به سرمایه گذاری هنگفت در برج ۴۹ طبقه سامان فراز نموده ، هزینه کلان جدید برای دفتر مرکزی و پرداخت نقدی ۵۳۸ میلیارد تومانی که با هزینه تجهیز به مراتب به ارقامی بیش از این بالغ خواهد شد و اثرات شدید کاهنده بر درآمدهای بانک دارد چه توجیه قانونی دارد.

پ) همانطور که بارها و پیشتر به استحضار رسیده است دستورالعمل افشای اطلاعات شرکت های ثبت شده نزد سازمان در سال جاری نیز به طور کامل رعایت نشده است.

ج) در خصوص اصلاحیه دستورالعمل نحوه محاسبه نسبت خالص دارایی های ثابت موسسات اعتباری در حالی که طبق این دستورالعمل حداکثر نسبت خالص دارایی های ثابت بانک سامان باید ۷۵ درصد باشد ولیکن با در نظر گرفتن ارزش روز وثایق تملیکی و داراییهای ثابت این نسبت احتمالاً به عددی نزدیک به ۱۰۰۰ درصد بالغ شود.

۷. نامشخص بودن چگونگی افزایش ۲۳۰۰ میلیارد تومانی وثایق تملیکی

در حالی که طبق یادداشت ۵۱ صورتهای مالی تملیک دارایی در قبال تسهیلات اعطایی فقط ۲۶۱ میلیارد تومان بوده است ، چگونگی افزایش ۲۳۰۰ میلیارد تومانی وثایق تملیکی طبق یادداشت ۲۱ در سرفصل سایر داراییها نامشخص است و هیچ توضیحی در خصوص آن داده نشده است.

۸. افزایش رقم تسعیر مطالبات از بانک مرکزی بدون افزایش حقوق صاحبان سهام

طبق یادداشت ۱۰ صورتهای مالی ، با افزایش نرخ تسعیر مطالبات از بانک مرکزی به ۱۲۹۰۰ تومان بابت هر یورو ، رقم مطالبات موضوع بخشنامه شماره ۶۰/۱۱۵ از بانک مرکزی از ۷۰۸ میلیارد تومان به ۱۹۹۶ میلیارد تومان افزایش پیدا کرده است ، در حالیکه با این ثبت حسابداری اساساً حقوق صاحبان سهام باید به میزان ۱۲۸۸ میلیارد تومان افزایش پیدا میکرد ولیکن چنین چیزی در ترازنامه بانک مشاهده نمیشود.

The bottom of the page contains several handwritten signatures in blue ink. There are also some circular stamps, one of which appears to have the number '۳' inside. The signatures are written over the bottom portion of the text, partially obscuring it.

۹. ابهام در خصوص قرارداد مشارکت و تسهیلات پرداختی به گروه محمود اسماعیل زاده مرویان (البرز مال)

طبق صورتهای مالی حسابرسی شده سال ۹۷ بانک سامان و حسب بند حسابرس، دو قطعه زمین پروژه البرز مال متعلق به بانک سامان بوده است که طی قرارداد مشارکت منعقد با محمود اسماعیل زاده مرویان و رضا کامرانی بعلوه ۶ فقره تسهیلات پرداختی واگذار گردیده است که در پایان سال ۹۷ با معوق شدن کلیه تسهیلات پرداختی مبلغ ۶۷۵ میلیارد تومان از تسهیلات پرداختی با ریسک مشکوک الوصول شدن مواجه شده است.

ضمناً در سال ۹۹ حسب رای دادگاه عمومی و حقوقی تهران رای داور جناب آقای ولی ضرابیه رییس اسبق هیئت مدیره بانک سامان در خصوص قرارداد مشارکت ۲-۱۰۳۵۸۶۵-۱۱۰-۶۰ مورخه ۲۶ دی ۹۴ با وارد شدن ایرادات شکلی و ماهوی به قرارداد مشارکت، ابطال گردیده است و عملاً باز یافت مطالبات هنگفت بانک با تردید مواجه شده و نگرانی جدی سهامداران را به دنبال داشته است. ضمناً حسب اعلام حسابرس محترم تعداد ۶۰ باب از واحدهای پروژه بصورت غیر قانونی پیش فروش شده است در حالی که بانک اعلام داشته از این موضوع بی اطلاع بوده است، این همه در حالی است که طبق بررسی میدانی انجام شده، کل کسبه و اهالی محل احداث پروژه از پیش فروش واحدهای پروژه مطلع بوده اند و بی اطلاعی بانک تردید جدی در خصوص مدیریت و نظارت صحیح بانک بر پروژه ایجاد میکند.

این در حالی است که در سایه ابهام در خصوص چگونگی رعایت صرفه و صلاح بانک در عقد قرارداد مشارکت و تأثیرات قابل توجه تعیین تکلیف دعوی بر صورتهای مالی بانک، هیچ گونه شفاف سازی توسط بانک در خصوص این ملک صورت نپذیرفته و مدیران بانک به ارایه اطلاعات کلی بسنده نموده اند. این مهم در شرایطی است که سایر شرکتهای بورسی سهامداران را بصورت مکرر از وقایع اینچنینی مطلع مینمایند برای نمونه شرکت بیمه دانا در خصوص دعوی زمین اتوبان بابایی بصورت ماهانه به سهامداران خود گزارش میدهد.

۱۰. تناقض در ترکیب سهامداری کارگزاری سامان در گزارش سالانه کارگزاری سامان و بانک سامان

در حالیکه طبق صورتهای مالی حسابرسی شده کارگزاری سامان ۲۱ درصد سهام تحت تملک بانک سامان به شرکت توسعه سرمایه گذاری سامان واگذار شده است در صورتهای مالی حسابرسی نشده سامان چنین چیزی وجود ندارد و ترکیب سهامداران کارگزاری سامان در صورتهای مالی کارگزاری سامان و بانک سامان متناقض میباشد. گفتنی است حسب برخی شنیده ها ۲۱ درصد کارگزاری سامان به شرکت توسعه سرمایه گذاری سامان واگذار شده است.

۱۱. عدم انتشار صورتهای مالی شرکت صرافی سامان علیرغم گردش مالی قابل توجه

طی سالهای گذشته صورتهای مالی شرکت صرافی سامان منتشر نشده است و علیرغم اینکه بخش قابل توجهی از مبادلات ارزی بانک از طریق صرافی سامان انجام میشود ولیکن هیچ گونه اطلاعاتی در خصوص جزئیات عملکرد و دلیل سودآوری نازل علیرغم حجم عملیات هنگفت در دسترس نمیشود. ضمناً با توجه به کاهش فروش گروه در صورتهای مالی تلفیقی از ۱۳۸۰۰ میلیارد تومان در سال ۹۸ به ۳۶۰۰ میلیارد تومان در سال ۹۹، به نظر میرسد عملکرد صرافی سامان در تلفیق صورتهای مالی بانک سامان لحاظ نشده است.

گفتنی است صرافی سایر بانکها با حجم عملیات به مراتب کمتر از سودآوری بالاتری برخوردار هستند. به عنوان نمونه صرافی بانک خاورمیانه که از بعد ماهوی و شکلی و نوع خاص عملیات کاملاً مشابه صرافی سامان میباشد در ۶ ماهه ۹۹ با فروش ۴۴۸۵ میلیارد تومانی به سود ۱۰۰ میلیارد تومانی دست یافته است در حالی که در سال ۹۸ صرافی سامان با فروش بیش از ۲۵ برابری صرافی بانک خاورمیانه از سودآوری کمتری برخوردار بوده است.

شایان ذکر است علیرغم ملاحظات خاص در خصوص تحریم ها، صورتهای مالی صرافی بانک خاورمیانه اعم از میان دوره ای و سالانه بصورت منظم منتشر میشود و به نظر نمیرسد دلیل منطقی برای عدم انتشار صورتهای مالی صرافی سامان وجود داشته باشد.

The bottom of the page contains several handwritten signatures in blue and green ink. There are also some circular stamps or markings, including one with the number '۴' inside. The signatures appear to be official or personal endorsements related to the document's content.

۱۲. عملکرد اعتراض بر انگیز بازارگردان بانک سامان ، شرکت سیدگردان پاداش سرمایه

در حالی که سال گذشته حسب ادعای مدیران بانک اخذ بازارگردان برای بانک جهت متناسب شدن ارزش بازار بانک نسبت به ارزش واقعی آن بوده است ، متأسفانه از زمان روی کار آمدن بازارگردان نه تنها ارزش بازار بانک در مقایسه با سایر بانکها واقعی نشده است بلکه تعدادی از بانکهای کوچک درجه چندم چون پست بانک در آستانه پیشی گرفتن از بانک سامان هستند. گفتنی است در حالی که بازارگردان از منابع بانک استفاده مینماید متأسفانه جوابگوی انتقادات نبوده و عملکرد آن منجر به اعتراض خیل کثیری از سهامداران بانک شده است و مدیریت سیدگردان پاداش سرمایه هم به هیچ عنوان خود را پاسخگوی سهامداران نمیداند.

متأسفانه طی ماههای گذشته شاهد افزایش بی سابقه دستکاری قیمتی و ارسال سفارشات موهوم بوده ایم و بازارگردان در حالی که سهام بانک افت ۵۰ درصدی را تجربه کرده است اصرار بر ارسال سفارشات فروش نامتعارف دارد. شایان ذکر است عملکرد بازارگردان خواسته یا ناخواسته تسهیل کننده جمع آوری سهام بانک توسط برخی کدهای خاص طی ماههای گذشته بوده است و منجر به کمتر شدن ارزش بازار بانک سامان به ارزشی کمتر از برخی شرکتهای زیر مجموعه بانک سامان چون پرداخت الکترونیک سامان کیش شده است.

در پایان خواهشمند است با توجه به عدم پاسخگویی قبلی در خصوص برخی از موارد اشاره شده و طولانی شدن پروسه پیگیری مطالبات سهامداران ، حداکثر ظرف یک هفته پاسخ سهامداران بصورت مکتوب داده شود در غیر اینصورت محتوای نامه فوق به قضاوت افکار عمومی گذاشته خواهد شد.

و من الله التوفیق - جمعی از سهامداران بانک سامان

رونوشت جهت استحضار دکتر حنیفی معاونت محترم نظارت بانک مرکزی

رونوشت جهت استحضار سرکار خانم زارع مدیریت محترم اداره نظارت بر ناشران بازار پایه فرابورس

سیدعلی حسینی

محمد اسحاق فلاحتی

سیدامیر حسینی

رونوشت :
- جهت ارائه به حسابرس